

Splošne vesti

POMEMBNA IZJAVA.

Izvršni odbor JUU je prejel od tovarišev in tovarišic, slušateljev višje pedagoške šole sledeče:

Jugoslovenskemu učiteljskemu združenju — Beograd.

Učitelj-slušatelji višje pedagoške šole v Beogradu niso prekinili kontakta s svojimi tovariši in budno spremljajo njihovo delo in zadržanje v borbi za stanovsko zavest in cloveške pravice.

V sedanjih razmerah je vodstvo udruženja popolnoma pravilno zapopadlo svojo nalogo in pokazalo redko hrabrost in vztrajnost v borbi za zboljšanje našega težkega socialnega položaja.

Prepričani smo, da jugoslovansko učiteljstvo ne bo prodalo svoje zavesti za trenutne uspehe. Nam je povsem jasno, zakaj niso konkretni doseženi, zato z gnusom odklanjamo vsako organizirano sabotažo vitalnih učiteljskih interesov.

Slušatelji višje pedagoške šole se solidarizirajo z Vašim delom in obljublajo pomoč. (Sledi 71 podpisov.)

LEP USPEH UČITELJSTVA.

Pred kratkim so prinesli časopisi vesti o denarnih nagradah iz kraljevskega fonda, ki so dodeljene za delo na kulturnem, prosvetnem in gospodarskem polju. Te nagrade so dodeljene onim ustanovam in osebam, ki so izven svoje redne dolžnosti to delo opravljale in dosegle uspeh. Pohvale niso objavljene. Razveseljivo je dejstvo, da je od 100 nagrad dodeljenih učiteljem ljudskih šol 50 nagrad. Tradicija učiteljskega dela nam jasno pove, da ni moglo biti drugače. Težak je kriterij, po katerem se te nagrade dobivajo. Objektivnost se sama po sebi razume.

Tak uspeh je doseglo učiteljstvo v najtežjih razmerah, ki so v širši javnosti znane. Kak bi šele bil uspeh, če bi učiteljstvo imelo stalnost, ki bi vsakemu učitelju omogočila, da vidi plod svojega dela, večkrat treba mnogo časa. Tudi bi bili uspehi dela še večji, če bi bilo učiteljstvo gmotno močnejše, ker se večkrat dogaja, da mora učitelj dati tudi svoj denar za to delo, v nadi, da mu ga čas potom gospodarstva vrne.

Ali bo še kdo priznal in cenil ta uspeh učiteljskega dela?

SPREJEM V VIŠJO PEDAGOSKO ŠOLO.

Rektorat Višje pedagoške šole v Zagrebu je izdal za sprejem slušateljev (ic) v prvi letnik Višje pedagoške šole v Zagrebu za šol. leto 1937/38. sledeči razpis:

Po čl. 14. in 15. uredbi o Višji pedagoški šoli in § 87., odstavek 3., zakona o uradnikih in čl. 18. in 19. pravnika o Višji pedagoški šoli, na osnovi odloka g. ministra prosvete z dne 31. marca 1937. P. br. 20.656 z dne 5. junija 1937. bo sprejetih v I. razred Višje pedagoške šole za šol. leto 1937/38. v I. odsek (za učitelje meščanskih šol) 50 slušateljev (ic) in v III. odsek (za šol. nadzornike) 20 slušateljev.

Za sprejem lahko prosijo:

1. V odsek za učitelje meščanskih šol učitelji (ice), ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični učiteljski izpit in poučevali najmanj 3 leta v ljudski ali meščanski šoli z odličnim ali prav dobrim uspehom in niso starejši od 30 let.

2. V odsek za šolske nadzornike učitelji (ice), ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični (definitivni) učiteljski izpit ter nato poučevali najmanj 10 let v ljudski ali meščanski šoli z odličnim ali prav dobrim uspehom ter niso starejši od 35 let.

Za sprejem lahko prosijo učitelji in učiteljice, ki se nahajajo v aktivni državni službi, a izjemoma tudi učitelji (ice) privatnih ljudskih in meščanskih šol, ki izpolnjujejo

obveze iz točke 1., ali taki se ne morejo javiti za odsek za šolske nadzornike.

Učitelji (ice), ki se nahajajo v državni službi, obdržijo tudi kot slušatelji Višje pedagoške šole pravice na popolno plačo najdalje za dve leti in so dolžni ostati najmanj trikrat tako dolgo v državni službi prosvetne stroke, kolikor je trajalo njihovo šolanje na Višji pedagoški šoli.

Prositi istočasno za sprejem v zagrebško in beograjsko Višjo pedagoško šolo ni dovoljeno. Slušatelji (ice) Višje pedagoške šole ne smejo biti istočasno vpisani za slušatelje univerze.

Prošnje naj kandidati pošljejo potom svojih predstojnikov rektoratu Višje pedagoške šole v Zagrebu (Meduličeva 33) do 15. julija t. l. in priložijo: 1. krstni list, 2. izpričevalo o učiteljskem diplomskem zrelostnem izpitu v originalu, 3. izpričevalo o položnem praktičnem učiteljskem izpitu v originalu, 4. potrdilo o ocenah za ves čas šolskega dela, 5. zdravniško spričevalo o zdravju, 6. obvezo, da bodo v učiteljski službi, v katero bodo postavljeni po položnem diplomskem izpitu, ostali trikrat toliko let, kolikor bodo obiskovali Višjo pedagoško šolo, 7. izjavo, v kateri odsek se javlja.

Prošnje in priloge je treba pravilno kolokovati. Prošnje kandidatov, ki ne priložijo vseh navedenih potrdil in ki nimajo vseh predpisanih predpogojev za sprejem, se ne bodo vzele v poštev.

Kandidati za I. odsek (za učitelje mešč. šol) naj navedejo v svoji prošnji tudi skupino predmetov, ki jo želijo študirati.

Strokovni predmeti po skupinah:

Prva skupina: narodni jezik s književnostjo, narodna in splošna zgodovina in zemljepis.

Druga skupina: tuji jeziki (nemški ali francoski jezik, po izbiri) in narodni jezik s književnostjo.

Tretja skupina: prirodopis, kemija in zemljepis.

Četrta skupina: aritmetika in algebra, geometrija in matematika.

Peta skupina: risanje, opisna geometrija in matematika.

Šesta skupina: gospodarsko trgovsko obrtni predmeti, kemija in zemljepis.

V drugi odsek (za učitelje za defektne stroke) se v šolskem letu 1937/38. ne bodo sprejemali slušatelji. Sprejeti kandidati bodo službenim potom obveščeni o sprejemu in o začetku predavanj.

TEČAJ ZA FINO KUHO.

Odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol priredi od 3. do 12. julija tečaj za fino kuhinjo. Vrtil se bo v prostorih menze »Sloga« pod vodstvom strokovne učiteljice Grete Prašnikarjeve. — Prvenstvo za sprejem imajo učiteljice gospodinjstvo-nadaljevalnih šol, nato ostale. Pogoj pa je obvladanje preproste kuhinje. — Tečaju bo letos priključen nauk o serviranju, na kar opozarjamo. — Pouk bo samo popoldne od pol 14. ure dalje, tudi ob nedeljah. Učnina in prispevek za obede znaša 350 din za osebo. — Preskrbljeno je za cenena prenočišča v Učiteljskem domu. (8 din na večer.)

Prijaviti se je z obratno pošto, najpozneje pa do 25. junija na odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol, in sicer na naslov: Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani. — Navede naj se, če se reflektira na prenočišče. O sprejemu razpošljemo pravočasno obvestila.

TEČAJ ZA PRIKROJEVANJE.

Odbor učiteljic gospodinjstvo-nadaljevalnih šol vabi k prijavi v tečaj za prikrojevanje, ki ga priredi od 5. do 17. julija (ne samo dva dni, kot je bilo pomotoma objavljeno v prvi objavi) pod vodstvom strokovne učiteljice Marije Hübf, na tehnični srednji šoli v

tovalnice. Za ta posel je izveščal v posebnih tečajih učiteljstvo. Vzgojni vodje so bili šolski specialisti, ki so dajali brezplačne nasvete staršem pa tudi učiteljstvu. Vzgojne posvetovalnice in ostale ustanove so bile posrečene institucije povojnega Dunaja in so jih hodili obiskovat ne samo naši slovenski učitelji, prihajali so stanovski tovariši iz vseh delov Evrope, da celo tudi izza Velike luže: Oceana. Po naključju smo se v istem tednu srečali celo z rumenokožci, ki so prišli iz daljnega Vzhoda na posest v pedagoško Meško, kakor so krstili takratni Dunaj.

Neumorno je propagiral dr. Adler svoje ideje, reformiral, poučeval. Pa so se razmere na Dunaju in v Avstriji čez leta spremenile in dr. Adler se je izselil. Pritegnili so ga Američani, ki so mu leta 1932. ponudili profesorsko stolico na Long Islandskem Kolegu v Newyoriku.

Vse svoje sile je posvetil odtlej za napredek in dvig ameriškega šolstva. Vzgojil si je obilico sodelavcev, neumorno je potoval od univerze do univerze, iz kraja v kraj in si na predavanjih širil krog svojih pristašev in simpatizerjev. Od časa do časa je prišel tudi v Evropo, kamor so ga vabile najvišje učne ustanove. Oni dan se je odzval vabilu slovite škotske univerze v Aberdenu. Prišel je preko Velikega Oceana v Britanijo. Prav ko je zapuščal predavalnico, kjer je spet žel obilo zahvale, ga je zadela kap. Onesvestil se je in ni mu bilo več pomoči.

Preko Rokavskega kanala se je nato razširila vest po vsem svetu, da ustanovitelja individualne psihologije ni več med živimi.

—nč—

Ljubljani. Pouk bo le od 8. do 12. ure in je tako mogoč obisk obeh tečajev hkrati. Učnina je 160 din. — Program je sestavljen po željah učiteljic samih, je praktičen in smotren. Snov uporabljiva za ljudske, gospodinjstvo-nadaljevalne ter celo obrtno-nadaljevalne šole (oddelek za šivilje). — Prijaviti se je odboru učiteljic gospodinjstvo-nadaljevalnih šol na naslov Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani. Prijave je poslati z obratno pošto, najpozneje pa do 25. junija, da bomo mogli pravočasno razposlati obvestila o sprejemu. Prenosišče v Učiteljskem domu (8 din za večer). Ako se reflektira nanj, naj se v prijavi navede.

— Pretekli teden je v uradu zadela kap banskega šolskega nadzornika tov. Ivana Štruklja. Prepeljan je bil v Leoniče. Njegovo zdravstveno stanje se je že znatno zboljšalo. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

— Učiteljski dom v Ljubljani sprejme v svoj internet v Zibertovi ulici 27 v Ljubljani nekaj srednješolcev. Cene zmerno. Stanovanje higienično. Hrana meščanska. Nadzorstvo in pomoč pri učenju. Učni uspehi prav dobri. Zahtevajte prospekte! Opozarjamo na ta razpis tovarišice in tovariše, da pravočasno vložite prošnje za sprejem sinov.

— V počastitev spomina blagopokojnega tovariša Vaclava Požarja je celokupen učiteljski zbor v St. Petru pri Novem mestu daroval namesto venca za gluho dečo v Ljubljani 140 din. — Iskrena hvala.

— Ne zavrzite! V tekoči številki »Učiteljskega tovariša« smo priložili prospekte za Roditeljski list. Prosimo, da jih koristno upo-

rabite! Ako bi si lista že sami ne naročili, pridobite zanj vsaj enega člana, družino ali kako društvo, knjižnico, čitalnico i. dr. v svojem kraju! Če bodo komu zmanjkale naročilnice, se lahko poslužite prijave na list tudi z dopisnico. Po želji bo upravni odbor »R. lista« dopustil posameznim poverjenikom, da si zaračunajo od vplačane naročnine, ki bi nam jo poverjeniki nakazovali vse leto, 10 % provizijo. — K sotrudnikom »R. l.« je Pedagoška centrala povabila nad 80 kulturnih delavcev vseh krogov. Večina se jih že odpravila, od teh tudi mnogo iz učiteljskih vrst. Ponovno se obračamo do vseh tovarišev (ic), da nam postanejo zvesti sotrudniki v listu. Objavljeni prispevki bodo seve honorirani. — Pedagoška centrala v Mariboru.

— Hranilnik brez dna? Ni treba imeti vedno hranilnik, ako se hoče štediti. Ako ga pa že imate, tedaj mora imeti dno, ker bi drugače padlo spodaj ven, kar ste zgoraj vložili. Ravno tako se godi marsikateri gospodinj, katera hoče varčevati na ta način, da kupuje slabo milo. V tem primeru mora veliko bolj in dalj časa menecati perilo, pa ga s tem prehitro uniči. Gospodinja, ki jemlje za pranje redno Schichtovo milo Jelen, varčuje na pravem mestu, ker za gotovo ve, da je dobila za pranje milo, ki je radi svoje izdatnosti najcenejše, a njeno perilo bo ostalo dolgo lepo in dobro ohranjeno.

— Nekatero šole že nad leto dni dolgo jejo, kljub dvakratnemu opominjanju, znesek 25 din za Kajčevo »Odmevo ob Murici«. Prosim dotična upraviteljstva, da to kmalu poravnajo. — Milan Kajč.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I »Vas išče novih potov.« — Pod tem naslovom prinaša »Kmetijski list« od 9. VI. ekscerpt iz članka v »Učiteljskem tovarišu« št. 38., ki govori o razmerah na vasi in novih nalogah učiteljstva. Ekscerptu dodaja list sledeči komentar: Gorenji odlomki iz učiteljskega stanovskega glasila kažejo, kako se učiteljstvo svoje naloge zaveda. Dolžnost vseh, ki jim je narod več kot reklamna beseda za propagandne namene, pa je, da učiteljstvu v polni meri omogočijo izvrševanje njegovih nalog. Težavno bi bilo, če ne bi bilo na strani učiteljstva dobre volje, kot neodpušljivo pa bo morala označiti zgodovina vsako kretanje onih, ki bi to dobro voljo učiteljstva ubijali in z nerazumevanjem ovirali razmah njegovega idealizma.

— I Odluk prosvetnega oddelka banske uprave v Zagrebu. Ker so se zadnji čas začele množiti tatvine šolskih knjig, je izdala banska uprava za savsko banovino odlok, v katerem naproša vse šolske oblasti ter trgovsko in obrtniško zbornico v Zagrebu, naj ji pomagajo pri pobiranju tatvin v srednjih šolah. — Trgovci z antikvaričnimi knjigami vodijo sedaj o prodanih jim knjigah kontrolnik pod tekočo številko. — »Slovenski učitelj« dodaja k tej notici v svoji 5.—6. številki, da bi bil tak odlok umesten tudi za našo banovino, kjer se tudi množe tatvine šol. knjig, predvsem dragih zemljepisnih atlasov.

— I Nikakih nalog čez praznike! Tako pravi okrožnica direktorja vrhovnih študij v Budapešti. Otok naj o praznikih duševno počiva. (»Slov. učitelj« 5.—6.)

— I Obvezno telesno vzgojo mladine v šolski in pošolski dobi sta uvedli Italija in Nemčija. Po isti poti hodi zdaj naša država. Državna vzgoja, posebno če stremi za monopol, je vedno zelo kočljiva stvar. Še manj moremo odobravati državni monopol, držav-

no vodstvo pri telesni vzgoji, ki sega daleč preko šolske vzgoje. Saj s tem posega država v pravice družine in staršev, pa tudi v osebno svobodo in hoče neposredno in do konca izoblikovati šablonskega patriota, narodnjaka in vzornika. (Po »Straži v viharju« od 3. VI.)

— I Borba za mladino. V »Slovenski besedi« od 4. VI. priobčuje dr. Dinko Puc sledeče misli: Država hoče v prvi vrsti vzgojo mladine v državnem, narodnem duhu, dočim hoče cerkev vzgojo samo v verskem duhu. Naravno je, da se ti interesi križajo. Res je, da hoče država vzgojiti moralno dobre, poštene in čiste državljane, kar to želi tudi cerkev, toda v interesu države je tudi, da vzgojila ni samo enostranska, marveč, da se državljan usposobijo za življenjsko borbo v vseh panogah gospodarstva, znanstva in umetnosti. Vzgoja ne sme biti ozkosrčna. Iz državnih šol morajo vzrasti širokega obzornja, objektivnih pogledov, kritičnega duha, neustraheni duš, ne pa majhni ljudje, ki jim je zameglen pogled po srednjeveških nazorih in dogmatičnih omejitvah. — Vsaka moderna država bo vztrajala na tem, da se vzgaja mladina v državnih, ne v konfesionalnih šolah. Tem bolj je potrebno to v Jugoslaviji, ki versko ni enotna. Vzgoja naroda je v prvi vrsti stvar države. Če hočemo pripraviti Jugoslaviji nesrečo verskih bojev, poskrbimo, da bo vzgoja mladine pripadala samo državi. — Ne moremo priznati nobeni cerkvi, da postane država v državi.

— I Pod svobodnim soncem. »Slovenska beseda« od 4. VI. piše pod tem naslovom: Urednik »Učit. tovariša« g. Mlekuž je moral na podlagi uradnega dekreta pustiti glavno uredniško lista, na njegovo mesto so začasno postavili nekega drugega, že upokojenega gospoda, ker njemu pristojna oblast najbrž ne more več prav do živoga.

Učiteljski pravnik

— § Tablice Moji prejemki — so vprašanje posebne sorte, saj ne dobim na doseganje prošnje — na tem mestu — nobenega odziva — razen 2 izjem. Ker je že š. l. pri kraju, prosim razdelite tablice za prihodnje šol. leto članom društev in nakazite vsaj nekaj, da se bodo krili režijski stroški.

J. G.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— p Navodila za pevski tečaj. Že v zadnji številki »Učit. tov.« smo objavili članstvu datum prihodnjega pevskega tečaja, t. j. od 5. do 10. julija t. l. Vsi oni, ki reflektirajo na stanovajne, naj se javijo po dopisnici tajništvu. — Tisti člani, ki pa ne morejo k tečaju, naj se opravičijo še v teku tega meseca.

Šolski radio

— r XXX. teden. Petek 25. junija bo predaval g. Ludvik Zorzut: »Po našem Pohorju.« Predavatelj bo pokazal mladini zeleno Pohorje od Maribora do Slovenjega Gradca. Opozoril bo na vse zanimivosti; pomudil se bo pri ogledih, logarjih, lovcih in drvarjih, ter se ustavil v Pohorskem domu, Mariborski koči, Ruški koči, pri koči na Klopnem vrhu, na Pesku in pri Ribniški koči. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 20. junija ob 17. uri g. inšp. M. Humek: Več sadnih shrankov.

Stanovska organizacija JUU

iz izvršnega odbora

— iz Izvršni odbor JUU v Beogradu je prejel brzojavne pozdravne in solidarnostne izjave od sreskih društev: Prnjavor, Petrinje in Cetinje.

iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v petek 18. junija ob 20. uri na dekliški šoli pri sv. Jakobu. Dnevni red: Učiteljica-žena in narodna prosveta. — Slučajnosti. — Pričakujemo polnoštevilno udeležbo, posebno s strani članic. — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo dne 20. marca 1937. ob 19. uri v Mladiki. Navzočih 101.

1. Predsednik čestita vsem onim, ki so napravili praktični učiteljski izpit.

2. Omeni brošuro o brezposelnem učiteljstvu in našem šolstvu in z njo poudari, kako resno se bavi sekcija s tem vprašanjem.

3. Apelira na članstvo, da plača naročnino za SSM.

4. Obrazloži, da se je v okviru »Učit. pokreta« ustanovil krožek za prvi razred, ki bo imel nalogo zbirati okrog sebe vse one, ki poučujejo v elementarnem razredu in ki bi se naj sestajali med seboj v cilju uvajanja sodobnih pedagoških načel pri pisalno-čitalni metodi.

ne psihologije. Naj mu postavim skromen spomenik hvaležnosti, saj je s svojimi do-gnanji in prizadevanji nudil obilo pobude in navodil tudi marsikateremu slovenskemu šolniku.

Dr. Alfred Adler je bil Dunajčan. Čeprav se je rodil v siromašni družini mu je bilo omogočeno, da je obiskoval v domačem mestu vse šole od ljudske do univerze. Študiral je bolj s težavo, ker je bil slabega zdravja in — kakor pripoveduje sam, ga je stalno tlačil občutek manjvrednosti.

Leta 1895. je dobil doktorat iz splošnega zdravilstva. Specializiral se je za duševne bolezni in se je oklenil Freudovega seksualnega sistema. Kasneje pa se je od njega oddaljil in je postavil lasten sistem individualne psihologije.

Svoje nauke je znal uspešno popularizirati. Točno pred 30 leti je izdal svoje prvo delo o manjvrednosti organov. Njegove nauke so širili tudi mnogi dnevniki, ki so mu prepuščali potrebne stolpce. Sam je imel seveda na razpolago posebno revijo: Časopis za individualno psihologijo.

V teku svojega 30 letnega dejstevovanja je izdal obilico knjig. Preveč prostora bi zavzel, ko bi hotel navesti njihove naslove in kratke izčrpe, kaj je obravnaval v njih.

Čeprav je bil dr. Adler zdravnik in ne poklicni profesor vzgojeslovja — kar so mu nekateri znanstveniki celo zamerjali, češ naj naj ostane rajši pri svoji stroki — se je vrgel marljivo mož tudi na praktično vzgojo. Po Dunaju je pričel ustanavljati vzgojne posve-